

137
1946

137/2

75

1946
1

სტალინი

პროლეტარებო ავლა ქვეყნისა, შვერთდითი

ოქსრობრელი

სამავალი ვერხალი
მცირეწლოვანთათვის

გამომცემლობა
„კომუნისტი“

№ 1

იანვარი
1946

წელიწადი შეოქვანებული

საბავთმელოს ალკა ცმნტალური
კომუნისტის ჰომეღმთვიური ორგანო

„Октомври“ ежемесячный детский
журнал ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ
(на грузинском языке)

რედაქციის მისამართი:

თბილისი, ლენინის ქ. № 28

ტელ. 3-81-85

შ ი ნ ა ა რ ს ი

ბ. ემელიანოვი—მზრუნველობა	1 გვ.
ა. კონოხოვი—მოთხრობები ლენინზე	3 "
ა) მღინარე შუშუე—ნახ. ი. დინოგორცევი	
ბ) ლამაზი მელაი	
ი. გრიშაშვილი—ნორჩი მელუქსე (ლექსი)—ნახ. ს. ნადარეიშვილისა	6 "
დათვი და მელა (ხალხური ზღაპარი, დამუშავებული შ. ძიძიგურის მიერ)— ნახატები ლ. გუღიშვილისა	7 "
ა. ონელი—თოვლის ბაბუა (ლექსი)—ნახ. ვ. პეტროვასი	9 "
გ. ნიკოლაიევა—კაკაქი (რუსული ზღაპარი)—ნახ. ნ. იანჭოშვილისა	10 "
ნ. აღნიაშვილი—სანატრელი სტუმარი (მოთხრობა)	12 "
პასუხები	12 "
გ. ლალიძე—რამ დაფიქრა გურამი? (ამბავი)	13 "
ა. შენგელია—თოვლის ბაიჭა მოვიდა (ლექსი)	13 "
გ. ივანიშვილი—დავითას ამბავი (ზღაპარი)—ნახ. ვ. ერასთავისა	14 "
გ. კაჭახიძე—მელას ბიძაშვილი (იგავი)—ნახ. აბ. ივლიანისა	16 "
თამროს „ღარიგება“—ნახატები დონისა	გარეკანის მე-3
გამოცანები (შედგენილი ალ. საჩინოელის მიერ)	გარეკანის მე-3
რეზუსი (შედგენილი ა. ღურუიძის მიერ)	გარეკანის მე-3
მ. ლებანიძე—ჰერი, ჰერი, ბავშვებო (ლექსი)	გარეკანის მე-4
ყლაზე: „ზამთარი“—ნახატი შესრულებულია ნათელა იანჭოშვილის მიერ	

სარედაქციო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, ლ. ავალიანი, ეკ. ბურჯანაძე,
ი. გრიშაშვილი, თ. თუმანიშვილი, ვ. კაჭახიძე, რ. მარგანი (პ.-მე. რედაქტორი),
ი. სიხარულიძე, ნ. უნაფქოშვილი.

4183.

მკურნალობა

1917 წელს პეტროგრადში მოხდა ამბავი, რომლისთვისაც უწრადღებია არავის მიუქცევია. ქალაქის ერთ-ერთი ელექტროსადგურის მუშის სერგეი იაკობის-ძე ალილუევის ოჯახი გადავიდა ახალ ბინაზე მე-10 ე როფდესტვენსკის ქუჩაზე, სახლი № 17-ში.

დიდ ქალაქებში განა ცოტა ხალხი იცვლის ბინებს! სერგეი ალილუევი ცხოვრობდა წყნარად და მოკრძალებით. ერთი შეხედვით შთაბეჭდილებას ისეთს სტოვებდა, თითქოს იგი მხოლოდ თავისი ოჯახითა და მუშა-ბით იყო გართოლი.

მხოლოდ რამდენიმე კაცმა იცოდა, რომ მოკრძალებული ელექტრიკოსი ძველი ბოლ-შევიცი-რევოლუციონერი იყო და ჩეიდმეტი წლის მშფოთვარე დღეებში, მე-10-ე როფ-დესტვენსკის ქუჩაზე, მის წყნარ ბინაში ბოლშევიკები საიმედო თავშესაფარს პოულობდნენ.

სერგეი იაკობის-ძემ და მისმა მეუღლემ—ოღო ევგენის ასულმა ბერეჯერ შესაფა-ხეს იოსებ ბესარიონის-ძე სტალინს გადისულიყო მათთან. ალილუევის ბინაზე სტალინისათ-ვის გამზადებული იყო ოთახი, მაგრამ სტალინი გადასვლას აყოვნებდა.

— ჩვენ კიდევ დაგვიჩირდება თქვენი ბინა, — ამბობდა იგი.

— მართლაც ბინა მალე დასჭირდათ.

კერენსკის შთავრობამ გასცა ბრძანება ვლადიმერ ილბს-ძე ლენინის დაპატიმრების

საქართველოს
საზოგადოებრივი
ბიბლიოთეკა
თბილისი

შესახებ. ლენინის შეპყრობისათვის დანიშნეს ჯილდო. ლენინის მეგობრებმა გადასწვივიტეს სადმე წი.შორებით დაემალათ ვლადიმერ ილიას-ძე. მას სტალინისათვის გამზადებული ოთახი ნისცეს როდესტვენსკის ქუჩაზე.

იმ ხანებში პეტროგრადი შემშლილბდა. პროდუქტები არ კმაროდა. ლენინის გარშემო მყოფი ხალხი ხელმოკლედ ცხოვრობდა და, თუმცა ყველა ძალიან ცდილობდა უფეთ შეეწყობოთ ხელი ილიანსათვის, ეს ყოველთვის არ ხერხდებოდა.

ოლა ევგენის-ასული ყოველდღიურად ჰკვებავდა ლენინს მუხუდოს წვენიით ისე. როგორც მთელ თავის ოჯახს. ლენინისათვის საკმლის ცალკე მომზადება შეუძლებელი იყო. ვლადიმერ ილიას-ძე ყოველთვის ამჩნევდა, რომ საუკეთესო კერძებს მის აწოდებდნენ, და, ამის გამო, ხშირად „მთელ დავიდარაბას“ მართავდა იგი. მას თვით უყვარდა ხალხზე ზრუნვა და არ უნდოდა, რომ ხალხი მასზე ზრუნვით შეწუხებულყო.

მაგრამ ლენინის მეგობრები ამკერად მას არ უყვარებდნენ.

იოსებ ბესარიონის-ძე სტალინი თავისთვის აღცილებელს იცლებდა, ხოლო ლენინისათვის კი ხშირად შოულობდა პროდუქტებს.

ლენინმა ამის შესახებ არაფერი იცოდა.

ერთხელ სტალინმა ლენინისათვის სადაღაც შეპარი იშოვნა და ქალაღლის პატარა „პარკით“ მიიტანა როდესტვენსკის ქუჩაზე.

— ოლა ევგენის ასულო, — მიმართა მან, — ლენინს კარგი კვება ესაქიროება, ლენინი ჩვენ ერთი გვყავს.

სტალინმა შეპარი სისადილო ოთახში მაგიდაზე დასდო და ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინის ოთახში გავიდა. იქ მათ რამდენიმე საათი, გაატარეს. ოლა ევგენის ასული სიშხარეულოში დიასახლისობდა. პატარა პარკი შეპრით დარჩა მაგიდაზე. სტალინი წავიდა. რამდენიმე ხნის შემდეგ ლენინი გამოვიდა თავის ოთახიდან.

— ოლა ევგენის-ასულო, თქვენ ამჩნევთ როგორ გახდა სტალინი? — შეეცითხა და შეჩერდა კარებთან. — ჩეულებრივი ამბავია, ბევრს მუშაობს და კარგად არ იკვებება, არ ვარგა. ჩვენ აქ მუხუდოს წვენი და ზოგჯერ სხვა რამეცა გვაქვს. ის კი ჯიუტი კაცი, მე ვიცი სულ მარტო პურზეა.

უბათ ლენინმა პარკი უწინა. შეპრის ნაპრებს გაეხიათ თხელი, ნაცრისფერი ქალღლი და იქიდან მოსჩანდნენ.

— საიდან გაჩნდა ეს ფუფუნების საგანი? — იცითხა ლენინმა.

— ეს თქვენ მოგიტანეს, ვლადიმერ ილიას-ძე, — უპასუხა ოლა ევგენის-ასულმა, — მხოლოდ ვინ, არ ვიცი, მე სახლში არ ვიყავი.

ლენინმა ოთახში გაიარა და ხელში აიღო შეპარი, რა თქმა უნდა, ლენინმა გაიფიქრა, რომ ეს პარკი მოიტანა „მანიაშამ“. (ასე ეძახდა ლენინი თავის საყვარელ დას მარია ვლადიმერის ასულს).

— ოლა ევგენის-ასულო, თქვენთან დიდი თხოვნა მაქვს, — სთქვა მან, — როდესაც სტალინი მეორეჯერ მოვა, როგორმე შეუშინველად ეს შეპარი ჩაუღეთ. როცა ის აქ მოდის, კარგი იქნება, თუ მას უკეთ გამოვკვებავთ ხოლმე.

ლენინი ისევე თავის ოთახში გავიდა და გვიანობამდე მუშაობდა. სისადილო ოთახში ისმოდა მისი კალმის კრიჟინი და ქალღლის შრიალი.

პირის ეპლინოვი

ნახატი. ი. დივნიკოვსკისი

მოთხრობები ლენინზე

1. მდინარე შუშზე

მდინარე შუშზე გაშენებულია სოფელი შუშენსკოე, რომელიც ცნობილია იმით, რომ იქ სამი წელი გადასახლებაში ვაატარა ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინმა.

ის იქაც ბევრს მუშაობდა, მუშაობის შემდეგ კი ისვენებდა: ხაფხულში სანადიროდ დადიოდა, ზამთარში კი ციგურებით სეირნობდა.

შუშენსკოეს ბავშვებმა წაბაძეს მას და მათაც დაიწყეს მდინარეზე

საცუროდ სირბილი. ისინი ციგურებს აკეთებდნენ ხისაგან, ხოლო კავებს რკინისაგან უკეთებდნენ.

ერთხელ ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინმა უთხრა ბავშვებს:

— მოდიტ, ჩვენთან ნამდვილი სასრილო მოვაწყუათო.

ლენინთან ერთად ყველა შეუღლა საქმეს. მდინარეზე ყინული გასწმინდეს, ტყეში მოსჩხვებს ნაძვისებები

და სასრიალოს გარშემო თოვლში ჩარგეს.

ლენინი ასწავლიდა პატარებს, როგორ უნდა ესრიალნათ მათ ისე, რომ ცხვირი არ გაეტეხათ.

ბევრი წელი გავიდა. ის ბავშვები დაიზარდნენ. ეხლა მათ თავისი ბავშვები ჰყავთ, რომლებიც მდინარე შუშზე დასეირნობენ ციგურებით.

მათი ციგურები უკვე ნამდვილი, კარგი ფოლადისაგანაა გაკეთებული. გასულ ზამთარს სოფელ შუშენსკოეში ჩამოვიდა ერთი მუშა. ის დაიბადა და გაიზარდა სოფელ შუშენსკოეში, ახლა ცხოვრობს ქალაქში, მუშაობს პურის ქარხანაში, ოჯახი კი შუშენსკოეში დარჩა.

მგზავრობის შემდეგ მან დაისვენა, აიღო თავისი ციგურები და თავის ვატიშვილთან ერთად ვაემგზავრა მდინარეზე საცურაოდ.

ვატი მიბიჯებდა ღრმა თოვლში და ფიქრობდა: «გაუქირდება მამაჩემს—სადა აქვს მოხუცს ჩემთან შეჯიბრების თავი!»

მივიდნენ მდინარეზე, გაიკეთეს ციგურები და დაიწყეს ცურაობა. მამამ შეიღს გაასწრო.

დაწინაურებულმა გაიკინა:

— ჰეი, შენ როგორ შეგიძლია შემეჯიბრო! მე ხომ ლენინი მასწავლიდა ციგურებით სრიალს!

2. ღამაზი მელია

ლენინს უყვარდა ნადირობა. მაგრამ სანადიროდ წასვლა იშვიათად უხდებოდა, რადგან დრო არ ჰქონდა.

აღბათ ამიტომაც გასროლილ ტყვიას ზოგჯერ ააცდენდა, თუმცა ეს ნადირობის ხალისს მაინც არ უკარგავდა მას.

აგადმყოფობის შემდეგ, როდესაც ლენინი ისვენებდა, ამხანაგებმა გადასწყვიტეს მიეწვიათ ის მელიაზე სანადიროდ. ეს მოხდა ზამთრის სუსხიან დღეს.

ნადირობა ბაირაღებით მოაწყვეს. ტყის გარშემო, სადაც მელიის ბუნაგი იყო, ჩამოკიდეს წითელი ბაირაღები. მონადირეები თავ-თავიანთ

ადგილებზე დადგნენ. ვლადიმერ ილიას-მე უშველებელი ფიქვის უკან გაიჭრა.

სადაც მოშორებით ძაღლის ყეფა გაისმა, მას თოფის გრიალი მოყვა. ლენინი თოფით ხელში იდგა. ირგვლივ სიჩუმე ჩამოვარდა. სჩანს მელია ტყის მეორე ბოლოში გამოაგდეს. რომელიღაც ფრინველმა ვლადიმერ ილიას-მის თავზე გადაიფრინა. ფრთა ფიქვის ტოტს შეახბა და თოვლი ჩამოფერთხა. შემოდნ წყნარი ტრიალით მსუბუქი თოვლის ფიფქები ჩამოცვივდნენ.

ტყე მეტად ღამაზი და წყნარი იყო.

მოულოდნელად ახალგაზრდა ნად-

ვის ხის უნიდან გამოჩნდა მელა.
მან მიმოიხედა, კისერი წაიგრძელა,
ჰაერს ყნოსავდა. ბეწვი დაფუკი და
გრძელი ჰქონდა. განსაკუთრებით
მოშობილავი იყო უშველგებელი კული.
როდესაც მელია მას ამოძრავებდა,
ის მზგზე წითური ნაპერწყლებით
ელავდა.

მელია ვერ ხედავდა ვლადიმერ
ილიას-ძეს, რომელიც ფიჭვის უკან
იდგა. უეცრად მელა გადმოხტა წინ
და შეჩერდა, ყურები სცქვიტა, კუ-
დი გაიქნია და შემოფოთებულმა მუქი,
რგვალი თვალებით სიერცეში გაი-
ხედა. მან ადამიანის კვალი შეიგრძნო.

ამ დროს ლენინის შორი-ახლოს
მსუბუქ ნიავისაგან ბაირალი შეირხა.
მელას შეეშინდა და უკანვე მოპ-
კურცხლა.

ძველი მონადირე კი უკვე მორ-
ბოდა ლენინისაკენ და გაჯავრებული
რალაცას უყვიროდა.

ვლადიმერ ილიას-ძეს თოფის ლუ-
ლა ძირს დაეხარა და ისე იდგა.

— ვლადიმერ ილიას-ძევე, რატომ
არ ესროლეთ? ის ხომ თქვენ გვერ-
დით იდგა.

ლენინმა გაიღიმა და უპასუხა:

— დამენანა, მეტად ლამაზი იყო.

ა. კონონოვი

ნორჩი მელექსე

მსურს ახალწელზე ლექსი ვთქვა,
გახლავარ ნორჩი მელექსე,
იდღეგრძელოს და იდიდოს,
ცხრაასორმოცდამეექვსე!

რაც წინაწლებმა დაგვაკლო,
მოგვისპო ლხენა გულისა, —
ახალმა წელმა შეავსოს
იმედი სიხარულისა.

ასრულდეს ჩვენი ოცნება,
ასრულდეს ჩვენი ფიქრები,
შეც გასახელებთ სწავლითა,
ფრიადოსანი ვიქნები!

რას შემომცქერით პატარას?
გახლავარ ნორჩი მელექსე,
იდღეგრძელოს და იდიდოს
ცხრაასორმოცდამეექვსე!

ი. გრიშაშვილი

ნახ. ხ. ნადარეიშვილისა

დათვი და მელა

ხალხური ზღაპარი

დათვი და მელა დამშობილდნენ. წავიდნენ და ერთ ორტოტა ხეს მიადგნენ. მელამ უთხრა დათვს:

— მოდი, დაენაძღვედეთ: ვინც თავისუფლად ვერ გავა ამ ორტოტ-შუა, მან ერთი მსუქანი ცხვარი მოიყვანოსო!

დათვი დაეთანხმა... მელა მარდად გახტა, დათვი დაჯმაჯურდა და ვერ გაეტია, გაეხირა. მელასაც ეს უნდოდა: მიადგა და სცემა და სცემა ეკლიანი წნელით ტოტებშუა გარჩენილ დათვს.

— ეე, ძმობილო, ეგრე უნდა ძმანდაფიცსაო? — ბურტყუნებდა დათვი.

— მელა რატომ მქვია, თუ დათუნა ვერ შევაცდინე! შენისთანა ბევრი მომიტყუილებიაო!

შორიახლო ერთი კაცი მიწასა

ხნავდა. დათვის გაქირვება რომ დაინახა, გამოექანა, დათვს მიეშველა და გაათავისუფლა. მელა იქაურობას გაეცალა.

კაცი თავის საქმეს მიუბრუნდა. დათვიც გაპყვა, კვალის თავში დაწვა და მხვნელს უთხრა:

— მალე დახნავ, მალე დაგზრავ, გვიან დახნავ, გვიან დაგზრავო! — მხვნელი ჩავარდა საგონებელში და მუშაობა შეანგლა...

თურმე მელა მახლობლად ჩირგვში ყოფილიყო შემალული და ყველაფერი ესმოდა. როცა მხვნელმა კვალის თავს მიაღწია, სადაც დათვი იყო წამოწოლილი და თავის მსხვერპლს არხეინად უცდიდა, გამოკუნცულდა მელა და მხვნელს გაბედულად მიმართა:

— გამარჯვება ადამიანის შვილო!

— გაგიმარჯოს მელია-კუდიგრძელიაო! — უპასუხა დალონებულმა კაცმა.

— მაგ კვალის თავში რა გდია

შავადო? — და დათვზე მიუთითა.
 დათვმა ხმა გაკმიდა, შეეშინდა —
 კიდევ რამე ხიფათს არ შემყაროსო!
 — და უჩურჩულა მხენელს:
 — უთხარი, ჯირკიათქო!
 — ჯირკია, რაღა უნდა იყოსო!
 — უპასუხა მხენელმა მელიას.
 — აბა, თუ ჯირკია, გადააგორ-
 გადმოაგორეო!
 დათვმა მხენელს სთხოვა: — ნელა
 გადააგორ გადმომაგორეო. —
 მხენელმაც ეგრე ჰქნა.
 — აბა, მარხილზე შეაგდეო! —
 სთქვა მელამ.

— შემაგდე მარხილზეო! — შეეხ-
 ვეწა დათვი კაცს. ჯ ცმაც მარხილ-
 ზე შეაგდო დათვი, ვითომ კუნძი
 იყო.
 — გადააკარი თოკით, ხომ შინ
 უნდა წაიღო საღამოხანსო. — კვლავ
 მიმართა მელამ მხენელს.
 — გადამაკარი, გადამაკარი! —
 ჩურჩულებდა შეშინებული დათვი.

მხენელმაც თოკით გადააკრა იგი
 მარხილზე.

— აბა, ნაჯახის ყუა მიუკაკუნეო!
 — შემომიკაკუნე ნელნელაო.

მხენელმაც შემოუკაკუნა ნაჯა-
 ხის ყუა.

— დასცხე, თავი გააგდებინე მაგ
 წყეულ დათვსო! — შეუძახა გახარე-
 ბულმა მელამ მხენელს. მხენელმაც,
 რაც ძალა და ღონე ჰქონდა, შემოუქ-
 ნია ნაჯახი და თავი გააგდებინა უმა-
 დურ დათვს, რომელმაც ამ კაცს: ამა-
 გი არ დაუფასა და შექმა მოუნ-
 დომა.

მელამ მხენელ კაცს გამარჯვება
 მიულოცა, გატრიალდა და ცუნცუ-
 ლით გასწია ჩირგვებისაკენ.

დამუშავებული შოთა ძიმინჯუ-ის მიერ

ნახატები ლადო გუდიაშვილისა

თოვლის ბაბუა

მაღაზიის ფანჯარაში
თვალი მოჰკრა ბაბუს თინამ,
გაიოცა და მერე კი
გულიანად გაუცინა.
ულვაშები ჰქონდა თეთრი,
თეთრი ჰქონდა თმა და წვერი,
თვალეები და გამოხედვა
უგუნებო, ალმაცერი.
— ალბათ სცივა! — სიბრაღელოთ
გაიფიქრა თინამ გულში, —
ამ ბაბუს მოჰყვა ალბათ
ამოდენა თოვლი გულში!
დედას უთხრა: «საახალწლოდ
მოვიწვიოთ ბაბუ სტუმრად,
ზღაპრებს მეტყვის, ლექსებს

ვეტყვი

და ვიმღერებთ მხიარულად».

ჰა. ახალწლის თეთრი დილაღ, —
ბაბუ თინას სუფრას ამკობს,
მაგრამ არც სკამს,
მაგრამ არც სკამს,
არც არაფერს ლაპარაკობს.
სტუმარს რას არ ეუბნება,
რა ლექსით არ ამკობს თინა,
მაგრამ მინც ვერას გახდა —
ზღაპარი ვერ ათქმევინა
იმ წუნიას თუ რა სურდა,
ვერ მოუხვდა თინა, განა?
ნაძვისხესთან მიიყვანა
და დიდ სკამზე დააბრძანა.

იანო მნელი

ნახ. ვ. პეტროვახი

კატაკატი

ბუსული ზღაპარი

სოფლის განაპირას, ნაძვარში ცხოვრობდნენ ყვავები. ისინი ერთად დაფრინავდნენ. თუ რომელიმე მათგანი იპოვნიდა საკვებს, გაჰყვიროდა:

— ყვა...ყვა... საკმელი მაქვს...

ყველა ერთად სხდებოდა და საუბრობდა.

კარგად, მეგობრულად იყვნენ ყვავები, მაგრამ დასახლდა მათთან ერთი კატაკატი. ის ისეთივე მონაცრისფერო-შავი ფერის იყო, როგორც ყვავები, მხოლოდ კული ჰქონდა

გრძელი, რითაც ის მუდამ ტრახახობდა. მთელი დღის განმავლობაში სტკებოდა თავისი გრძელი კულით. იგი ყვავების მიერ ნაპოვნი საკვებით იკვებებოდა, კვერცხებზე კი ცუდად ჯდებოდა—სულ აქეთ-იქით ტრიალებდა.

როცა მეზობელი ყვავები მას ასეთი საქციელისთვის ჰკიცხავდნენ, ის ამბობდა:

—ოჰ, მე განსაკუთრებული ვარ...

მე გრძელი კული მაქვს.. მე კვერცხებზე ჯდომა არ შემიძლია, კული წამიხდება...

ყველაზე მეტად მას სხვადსხვა ბრჭყვიალა ნიუთები უყვარდა, რომლებშიც თავისი კულის დათვლიერება შეიძლებოდა.

ერთხელ, მან სამზარეულოში მოიპარა ვერცხლის კოვზი. იმდენი იტრიალა ამ კოვზის გარშემო, რომ კოვზი მიწაზე დაუვარდა. დაინახა ეს მზარეულმა და დაიძაბა:

— ქურდმა ყვავებმა კოვზი მოიპარეს...

მოგროვდა ხალხი. მოიპარჯვეს ჯოხი და დაიწყეს ყვაეების ბუდეების განადგურება. გვერდით კი ყვაეები დაფრინავდნენ და გაჰყვიროდნენ:

— ყვაეები კი არ ვართ ქურდები; კაჭკაჭია ქურდი!

მაგრამ ყვაეების ენა ხალხს არ ესმოდა და ანგრევდა ყვაეების ბუდეებს. ყვაეების შავი ღრუბელი გაფრინდა ტყისა და ველის მთავარ მმართველთან, ჭკვიან დათვთან.

— ჩვენ პატიოსნად და მეგობრულად ვცხოვრობდით, — უთხრეს მათ დათვს, — მაგრამ დასახლდა ჩვენთან ქურდი კაჭკაჭი, რომელიც ჩვენ ძალიან გვავს და ხალხს ჩვენც ქურდები ვგონივართ, ბუდეებს გვინგრევს.

— კარგი, — მიუგო ჭკვიანმა და-

თემა, — მე კაჭკაჭს თეთრ ფრინველად გადავაქცევ, რომ არავის შეეცვალოთ ერთმანეთში.

მაშინ აღელდნენ თეთრი მტრედები.

— არ გვინდა, რომ ჩვენ გვავადეს ქურდი კაჭკაჭი.

— კარგი. — სთქვა ჭკვიანმა დათვმა. — დე, იგი გახდეს კრელი: — შავი თეთრით.

ამის შემდეგ კაჭკაჭი არცერთ ფრინველს აღარა ჰგავს, და სადაც არ-უნდა დაჯდეს, თეთრ თოვლზე თუ შავ მიწაზე, შორიდან ამჩნევენ და ყვირიან:

— შორს ჩვენგან, კაჭკაჭი — ქურდი!

მ. ნიჟარაძე

ნახატები ნათელა იანქოშვილისა

სანაცვრელი სტუქმარი

მოსტარება

— დღეს ერთი წუთითაც არ დაუსვენია პატარა ზურაბს; დედის ეხმარებოდა ნაძვისხის მორთვაში. ასე ლამაზად მორთული ნაძვისხე მას არასოდეს არ ჰქონია.

— წელს გამარჯვების ნაძვისხე გვაქვს, ახალი წელი ბევრ სიხარულს და საჩუქრებს მოგვცემს, იქნებ მამაც დაბრუნდეს ჯაროდან, — სიქვა დედამ.

დედამდა. ზურაბი დაწეა და გააფურკა: — ხელო ახალი წელია, რამდენი სტუქმარი გვეყოლება... მათ შორის თოელის ბაუბაც...

ზურაბს ჩაეჭინა.

განათიანისას კარებზე გაქუნი გაისმა. დედა კარებისაკენ გაეშურა.

— ვინ მოდის?! — შეეცითხა დედა.

— ახალი წელი. — იყო პასუხი.

— რა მოგაქვს?

— გამარჯვება, ბედნიერება და ბევრი, ძალიან ბევრი საჩუქრები.

დედამ კარები გააღო.

ოთახი უცებ ვარდისფერად განათდა. კედლებზე განზე გაფრინეს, ქერიდან ფერად-ფერადმა ყვავილებმა იწყეს თოვა. ნაძვისხის წვეროზე ჟარსკელავი წითლად ამრკვეიალდა...

ოთახში გაღმებელი სახით შემოვიდა ძია სტალინი, მას გვერდით მამა მოყვებოდა.

ძია სტალინის ხელში იმდენი საჩუქრები ეჭირა და ისეთი ლამაზები, რომ ზურაბმა აღარ იცოდა რა ექნა, ან რა ეთქვა.

— მომილოცავს ახალი წელი, ჩემო ბიჭო, — უთხრა ძია სტალინმა, — იმ წენი მამიკო! — საყვარელი ძია დაიხარა და ზურაბს შუბლზე აეკოცა.

ზურაბი! — მოესმა ამ დროს დედის ხმა, — გამოიღვიძე შეილო, მამიკო მოგივიდა!

ზურაბმა თვალები გაახილა. გაცივებული და გახარებული ბავშვი მამას მოაჩერდა, მერე გარემოში მიმოიხედა, თითქმის ვილაცას ემებო.

მამამ ხელში აიყვანა, გულში ჩაიკრა, ზურაბი კი მოუსვენრად აქეთ იქით ენებოდა.

— ძია სტალინი რა იქნა? — იკითხა ბოლოს.

— საღ იყო, შეილო, ძია სტალინი? — გაოცებით შეეცითხა დედა.

— იმ, იქ იდგა, მამისთან, რათ გაუსვითო! — პატარა ტუჩები აუკანაქალდნენ, თვალები ცრემლებით აივსო.

— აბა, რათ გაუსვითო! — ებღვი აზღუქუნდა ზურაბი, — არ მინდა საჩუქრები, მე ძია სტალინი მინდა.

დედა მიხედა, რომ ზურაბს სიზმარში ენახა ძია სტალინი. დაუყვავა, მოეფერა.

— შეილო, ძია სტალინმა შენ მამა მოგიყვანა, საჩუქრები მოგიტანა, სხვა ბიჭები და გოგონები ხომ მოუთმენლად ზოელიან ძია სტალინს, მათაც ხომ უნდათ საჩუქრები? — უთხრა სიცილით დედა და თვალები დაუკონა თავის ბიჭუნას.

ენო ადნიაშვილი

პასუხები

1945 წ. № 9-ში მოთავსებულ გამოცანებზე.

1. ჯორი, 2. ზაკი, 3. გველი, 4. ხამ-შობლო.

1945 წ. № 10-ში მოთავსებულ გამოცანებზე.

1. ჩხიკვი, 2. ნაკადული, 3. ხაკვიდი, 4. ბოქლოში, 5. სასწორი, 6. კვიცი.

პასუხი ამავე ნომერში მოთავსებულ შარადაზე.

პასუხი ამავე ნომერში მოთავსებულ გასართობზე.

ჩანჩინაძე.
1945 წ. № 11-ში მოთავსებულ გამოცანებზე.

1. სარკე, 2. ცაბადების დღე, 3. სიკვდილის დღე, (შედგენილი გრ. ცეცხლადის მიერ).

1. მწონი, 2. ღრუბელი, 3. ზღვა (შედგენილი ალ. ხაჩნაიელის მიერ).

რამ დაბეჭდა გურამი?

თოვლის ბაბუკა
მ. მ. მ. მ. მ. მ.

გურამი ცელქი და დაუღვევარი ბავ-
ში იყო. მოსვენებას არ აძლევდა ბებიას:
ხან სათვალეს დაუმილადა, ხან ძაფის
გორგალს ვაკარავდა ფეხს, ვითომ ბურ-
თთაო. ხშირად მოსდიოდა ჩხუბი მეზო-
ბლების ბავშვებთან და შინ ყოველთვის
ხან ცხვირგატეხილი ბრუნდებოდა, ხან —
ხალათჩამოხეული.

ბებია და მშობლები არიგებდნენ: — ნუ
ჩხუბობ, გურამ, მოსვენე, წესიერად იყა-
ვიო, — მაგრამ გურამი მუდამ ბუზლუნებდა:
— გული ნუ გამიწყალეთ თქვენი დარი-
გებითო, — ხელს წაშოავლებდა თავის კა-
ტებს და ბავშვებთან გარბოდა.

ერთხელ მამამ გურამი ტყეში წაიყვა-
ნა. ტყე სოფლიდან შორს იყო და გუ-
რამს ასეთი დიდი ტყე ჯერ არ ენახა.

მამის წინ ბილიკზე მიდიოდა ბიჭუნა.
უცებ გაკვირებული შეჩერდა. მის წინ
ეკლებში რამდენიმე წვრილი ვაშლი ეგდო.

— მამა, ვაშლები!.. ტყეში ვაშლები
ყოფილა! — წამოიძახა გურამმა და ვაშლე-
ბის აკრეფას შეუდგა.

— ეს მაგალოა, შეილო, ტყის ვაშლი!
გურამმა ერთი ნაყოფი სწრაფად პირ-
თან მიიტანა და უტბიანა.

— ჰუ, რა ცუდია! — უკმაყოფილოდ
სთქვა და დაიღრიჯა. — მკავე ყოფილა,
მამა! რატომ ისეთი გემრიელი არ არის,
როგორც ჩვენი ბაღის ვაშლია?

მამას გაეცინა და უთხრა:

— ჩვენი ვაშლის ხე ნაშენია და
მოკლილი. მაგალო კი ტყის ვაშლია,
ეკლებში მოუვლელად ვაზრდილი. ამი-
ტომ არის მისი ნაყოფი წვრილი და მკა-
ვე. ადამიანიც ასეთა, შეილო! თუ ჩვენს
დარიგებას არ შეისვენ და, მხრუნველო-
ბას მოკლებულივით, შესს ნებაზე გაიზრ-
დები, ამ მაგალოს დაემსგავსები.

გურამი დაფიქრდა. ვერაფერი სთქვა.
აკრეფილი მაგალო მიწაზე დაყარა და
მიშვალ მამას აედევნა.

გ. ლალიძე

ექმით კარის კაკუნი?
თოვლის კაცი მოვიდა,
დაღლილია ეტეობა,
მობრძანდება შორიდან.

ჩქარა შემოვიყვანოთ
ტყვილი და სანატრელი,
გავანათოთ ნაძვისსე
ყვრად-ყვრად სანოლებით.

ახალწელს მოგვასარებს,
მოვა, მოგვეფერება,
მის საყვარელ ბავშვებთან
მოაქვს ბედნიერება.

ვინც ლექსს ვეტყვით, ვუმღერებთ,
საჩუქრებიც მოგველის, —
ჩქარა შემოვიყვანოთ
ჩვენი მსხარობელი.

ალექსი მანუაშვილი

ღაზითას ამაკვი

ზღაპარი

დიდი ხნის წინად, ერთ სოფელში ცხოვრობდა ერთი ჭაბუკი, რომელსაც სახელად დავითას ეძახდნენ. დავითა ობოლი იყო და ძალიან ღარიბად ცხოვრობდა. ლუკმა პურის შოვნაში მებობლები ეხმარებოდნენ.

— სკოლაში შედი და წერა-კითხვა ისწავლე. გაიზრდები და ცოდნა ცხოვრებას გაგიადვილებს. — ურჩევდნენ დავითას სოფლელი ბიჭები.

— რა შუაშია ცოდნა, აღამიანის ცხოვრება მის ბედზე ჰკიდია. — ამბობდა დავითა და დღე-ღამე ოცნებობდა, შორს სადმე წასულიყო ბედის საძებნელად.

ჭაბუკმა დავითამ ერთ დღეს ორი პური ჩაიგდო გულაში, ხელში გრძელი ჯოხი დაიკავა და გზას გაუდგა.

ცხრა დღეს იარა დავითამ, ცხრა მთა გადაიარა, ცხრა მდინარე გადალახა და ერთ მინდორს მიაღწა.

— დალლილი ვარ, ცოტას დავისვენებ და შევწყურდები კიდევ. — სთქვა მან და ერთ დიდ ლოდზე ჩამოჯდა. გამხმარ პურს წყალი გადაავლო და ლოდნა დაუწყო.

— ეი, ჭაბუკო! შენს ბედს შენივე ფეხით მოუყვანიხარ ამ ტიალ მინდორზე! — მოესმა დავითას ვიღაცას ბოხი ხმა. მიიხედ-მოიხედა, არავინ იყო.

— ვინა ხარ, რა გინდა ჩემგან? — იკითხა შემკრთალმა დავითამ.

— ვინა ვარ და ის ლოდი, რომელზეც შენა ზიხარ. ყური დამიგდე: ჩემს გვერდით ერთი თეთრი ქვა გლია, ერთი სავარცხელი და ერთიც ხორბლის შარცვალი. აიღე, წაიღე და შენზე მდიდარი არავინ იქნება. მეტი არაფერი მკითხო, თორემ ბედს დაჰკარგავ. — კვლავ მოესმა ბოხი ხმა დავითას.

შიშისაგან გაფითრებულმა ჭაბუკმა ლოდის მიერ დასახელებულ საგნებს დაუწყო ძებნა. იქვე, შორი-ახლოს წააწყდა მუშტისოდენა თეთრი ქვას, კვერცხის ოდენა ხორბლის მარცვალს და ცილის ოდენა სავარცხელს.

თეთრი ქვაზე ეწერა: „როცა დაგკირდეს, ქვაზე დამარტყი. მე დავიმტვრევი და ჩემგან ხარების ჯოგი გამოვვა. რამდენ ხანსაც გინდა, ამუშავე, ქამა არ უნდათ და სმა. რო-

ცა სამუშაო აღარ გქონდეს, შემადგროვე, ჩემი ნატეხი ერთი-მეორეს წყობისად მიაღავე. კვლავ სხვა ქვას დამარტყი და შენი ჯოგი ისევ ჩემში მოექცევა“.

„თუ თეთრ ქვაში მოთავსებულ ხარების მიერ მოხსნულ მიწაში დამთესავ, ათას თავთავს მოვისხამ და თითო თავთავი ათას ფუთ ხორბალს მოგცემს, თუ არა, ვერ გავიხარებთ“.

— ეწერა ხორბლის მარცვალზე.

სავარცხელზე დაწერილი ასოები კი ამბობდნენ: „რომელი ბალახიც ჩემით გადავარცხნო, ვეებერთელა მუხის ხეთ გადაიქცეს“.

— ნეტავ, რა ბედს უნდა მწიონ ამათ! — გაიფიქრა დავითამ. — ან რა უნდა ეწეროს ამ საგნებზე? მოდი, სოფელში დავბრუნდები და ჩვენებურებს წავაკითხებ, — სთქვა მან და გზას გაუღდა

მოდიოდა ჩვენი დავითა. ცხრა დღეს იარა, ცხრა მთა გადმოიარა. ცხრა მდინარე გადმოიარა და სოფელს მოადგა.

სოფელში ერთი მდიდარი ჩარჩი ცხოვრობდა. დაბრუნებულ დავითას გზაზე პირველად ეს ჩარჩი შემოხვდა.

— ეგ რა გიშოვნია, დავითა? — შეეკითხა ჩარჩი.

— ბედი მოვიძიე! — უთხრა დავითამ და ჩარჩს ნაპოვნი საგნები აჩვენა.

გაიძვერა ჩარჩმა ჩუმიად ამოიკითხა რაც ამ საგნებზე ეწერა და დავითას უთხრა:

— დალუპულხარ, ქაბუეკო! ამ საგნებზე წერია, რომ, როგორც კი მათ სახლში მიიტან, სავარცხელი თვა-

ლებს ამოგიჩიქნის, ქვა თავს გაგეტეხს და ხორბალი შიმშილით სულს ამოგხდის.

— ბედი არა მქონია! სთქვა მოტყუებულმა დავითამ, ნაპოვნი საგნები იქვე გადაყარა, გაბრაზებულმა ჯოხიც ხედ მიაყარა და დაღონებული, ხელცარიელი დაბრუნდა სახლში.

დავითა მას შემდეგ წელეებზე ფეხს იდგამდა, წვალობდა და ლუკმა პურს ძლივს შოულობდა. გაიძვერა ჩარჩს კი უამრავი მოსავალი მოჰყავდა, დიდი ჯოგის პატრონი იყო და უღრან ტყეს ფლობდა.

სოფელელებმა შეიტყეს, რომ ჩარჩი დავითას ნაპოვნი საგნების წყალობით გამდიდრდა ასე, მაგრამ მოტყუებულ ქაბუეს რაღას უშველიდნენ!

ამის შემდეგ, როცა სოფელში წინდაუხედავი კაცის ამბავს გაიგებენ, იტყვიან ხოლმე: „რაც მოგივა დავითაო, ყველა შენი თავითაო“.

გიორგი ივანიშვილი

ნახატები ვახტანგ ერისთავისა

მელას ბიძაშვილი

იხაზი

ტურას ტყეში ხეტიალი მოწყინდა და მინდვრისკენ გაჰყვა ბილიკს. სველ წიფე-ლოთან მელა შეხვდა და შეაჩერა.

- ასე უღარდელად საით მიდიხარ, ბიძაშვილო?
- მინდვრად გავლა მომენტრა, იქნებ რამე საკბილო ვიშოვნო.
- ფრთხილად იყავი, მგონი მინდორზე მონადირე უნდა იყოს: იმ მხარეს ძაღლის ყველა შემომგესმა.

— მოგეჩვენებოდა! — სიცილით უთხრა ტურამ და გზა განაგრძო.

მინდვრად რომ გავიდა, ბუნჭზე ყვავი დაინახა შემომჯდარი. მისი დატერა და შექმა მოინდომა. მსუნაგობით თავბრუდახვეულმა გვიან შეამჩნია ბუჩქნარიდან გამომხტარი მონადირის ძაღლი. შეშინებულმა უმალ ტყისაკენ იბრუნა პირი. სამი ნახტომი ძლივს მოასწრო, ძაღლი რომ დაეწია და ზურგში კბილები ჩაავლო. გამწარებულმა ტურამ შეუტია. მის ბედზე ძაღლი კურდღლებზე ნადირობით იყო დაღლილი. ტურამ ამ შემთხვევით ისარგებლა, კბილებიდან დაუსხლტა და სოროსაკენ მოჰკურცხლა, მაგრამ, საბრალოს, ზურგი დასისხლიანებული და ყურები დაგლვჯილი ჰქონდა.

მეორე დღეს სოროდან გვიან გამოვიდა, მელამ რომ დაინახა, ცნობა გაუპირდა. მიხვდა, რაც შემთხვევდა, ვერ მოითმინა და ღიმილით მიადხა:

- გუშინ კარგად გისიამოვნებია, ბიძაშვილო!
- შემდეგ სულ ახლო მივიდა მასთან, თვალეში ჩააცქერდა და დინჯად უთხრა:
- მოკეთის რჩევას ყურადღებით უნდა მოეჭტე. ვინც დაუკვირვებლად თავის ნება-სურვილზე დადის, თავის თავს ყოველთვის განასცდელში აგდებს.

მეორე კაპახიძე

ნახატები აპოლონ ავალიანისა

თ ა მ რ ო ს „დ ა რ ი გ ე ბ ა“

დედამ ახალწილიდან
თამროს ტკბილად მიულოცა,
გოზინაყიც ბევრი მისცა
და ლოყები დაუკონა.
თანაც ასე დაარიგა:
— თვალციმციმა ჩემო თამრო,
ჭკუით იყავ, გამიგონე,
აწი აღარ გამაჯავრო,
მურაბა არ მოიპარო,
თუ გსურს დედა გააპარო.

თამრომ, დედის ნაჩუქარი
ვაშლები და ფორთოხალი,
დათუნას და დედოფალას
სიხარულით მიუტანა:
— აბა, ჩემო მეგობრებო
დათუნავ და დედოფლავ,
დედის შემდგ, გამიგონეთ,
გოზინაყს და ნამცხვრებს მრავალს
უჩემოდ ნუ მოიპარავთ.
თორემ, თქვენს თავს გუფიცებით,
მე და დედა გავჯავრდებით.

ბ ა მ ო ო ო ა ნ ე ზ ი

(შედგენილი ალ. ხაჩინთელის მიერ)

- 1) ყანებსა და ველს ამშვენებს,
ხურავს ქუდი წითელი,
კაცმა ხელი თუ შეახო,
ღერო რჩება შიშველი.
- 2) ტანგამხდარი და ნაცარა,
გრძელრქიანი, წვერცანცარა,
მინდვრად დადის ბაკი-ბუკით,
კლდეებზე კი დახტის სკუპით.
- 3) ყოველგან მიგვყვება-მოგვყვება,
არ ეკიდება ხელია,
ჩვენ რასაც მოვიმოქმედებთ,
იგიც იმისი მქნელია.

რ ე ზ უ ს ი

შედგენილი ა. ფრუიძის მიერ

სასხაღწლოდ სკოლიდან
 მოვაფრინე სუთები.
 ჩემს საუკარულ დედიკოს
 გულში ჩავესუტებო...
 მითხრა: „მართლაც გვეუთუნის
 'სამთრის აზრადეცები!'
 ...ჰერი, ჰერი ბავშვებო,—
 სახლში ვურ გავეჭრდებით!
 შენე, გოგო-ბიჭები
 საცოცაოდ ეასულან!
 შენე, გუნდა ესროლეს,—
 მოსვდა ქეთოს და 'სურას...
 სინარულის უიქინა
 ძაღლა ცამდე ასულა,
 ჭოი, თქვენი ჭირიმეთ,
 რა სჯობია ამ სურათს!

ნუკან ლენინიძე

ლ. პ. ზერას სახელობის პოლიგრაფკომბინატი „კომუნისტო“ თბილისი, ლენინის ქ. № 28.
 ფერადი ილუსტრაციები დაბეჭდილია სსსრ კვების მრეწველ. საბ. კომისარატის ლითოგრაფიაში.